JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
21 päivänä maaliskuuta 2002 [1]

1. Oberlandesgericht Frankfurt am Main on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle EY 234 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisupyynnön, jossa se pyytää tulkitsemaan yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista annettua asetusta N:o 2100/94 [2] ja erityisesti sen 14 artiklan 3 kohdan kuudetta luetelmakohtaa, jossa velvoitetaan maatalouden vapautusoikeutta käyttävät toimittamaan tietyt tiedot, luettuna yhdessä asetuksen (EY) N:o 1768/95 [3] 8 artiklan kanssa, jossa säädetään kyseisen vapautuksen soveltamista koskevat säännöt.

I Tosiseikat

2. Pääasian kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa oleva Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH on yhtiö, jonka useat suojattujen lajikkeiden kasvinjalostajanoikeuksien ja viljelylupien haltijat ovat valtuuttaneet muun muassa vaatimaan sen omissa nimissä korvausta viljelijöiltä maataloutta koskevan vapautuksen, josta oikeustieteessä käytetään ilmausta "viljelijöihin sovellettava etuoikeus" [4] tai "viljelijöihin sovellettava vapautus", [5] käytöstä. Tämän vapautuksen mukaisesti viljelijät voivat lisäystarkoituksessa kylvää mailleen suojatun kasvilajikkeen korjatusta sadosta saadun tuotteen ilman haltijan myöntämää lupaa (jäljempänä viljelijöihin sovellettava etuoikeus). Oikeutta sovelletaan asetuksen N:o 2100/94 nojalla ja Saksan *Sortenschutzgesetzin* nojalla suojattuihin lajikkeisiin.

Vastaaja ensimmäisessä oikeusasteessa on maanviljelijä Christian Schulin.

1 — Alkuperäinen kieli: espanja.

2 — Neuvoston asetus, 27.7.1994 (EYVL L 227, s. 1), muutettu neuvoston asetuksella N:o 2506/95, 25.10.1995 (EYVL L 258, s. 3). Muutokset eivät vaikuta niiden säännösten sisältöön, joiden tulkintaa on pyydetty tässä ennakkoratkaisupyynnössä.

3 — Komission asetus, 24.7.1995 (EYVL L 173, s. 14). Komissio on myöhemmin antanut kaksi eri soveltamissäädöstä, jotka ovat asetus N:o 1238/95, 31.5.1995, asetuksen N:o 2100/94 soveltamista koskevista säännöistä, joita sovelletaan yhteisön kasvilajikevirastoon maksettavin maksuihin (EYVL L 121, s. 31), ja asetus N:o 1239/95, 31.5.1995, asetuksen N:o 2100/94 soveltamista koskevista säännöistä, joita sovelletaan kyseistä virastoa koskeviin menettelyihin (EYVL L 121, s. 37).

4 — Quintana Carlo, I., "El Reglamento CE número 2100/1994, relativo a la protección comunitaria de las obtenciones vegetales", *Actas de Derecho Industrial y Derecho de Autor*, XVI osa, 1994-1995, Marcial Pons, Madrid, 1996, s. 96.

5 — Elena Roselló, J.M., "Situación actual de la normativa legal en Europa y en América" kokoomateoksessa Nuez, F., Llácer, G. ja Cuartero J., *Los derechos de propiedad de las obtenciones vegetales*, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, Madrid, 1998, s. 88.

3. Pääasiassa on kyse Saatgut-Treuhandverwaltungin Christian Schulinille esittämästä tiedonantopyynnöstä, jossa tiedustellaan, onko Schulin käyttänyt satokautena 1997/1998 viljelijän etuoikeutta johonkin pyynnössä mainituista 525 suojatusta kasvilajikkeesta,[6] sekä käytettyjen tuotteiden määrää.

4. Schulin kieltäytyi antamasta tietoja ja väittää, ettei yhtiö ollut osoittanut kasvilajikkeiden suojaamisoikeutta eikä valtuuksiaan vaatia maksua haltijoille.

5. Saksalainen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on käsitellyt vaatimusta ja määrännyt Christian Schulinin toimittamaan vaaditut tiedot. Tuomio on perustunut siihen, että asetuksen N:o 2100/94 14 artiklan 3 kohdan kuudennessa luetelmakohdassa säädetty tiedonantovelvoite ei edellytä seikkaperäistä osoitusta siitä, että viljelijä olisi käyttänyt suojatun kasvilajikkeen korjatusta sadosta saatua tuotetta.

6 — Kyseisistä lajikkeista 180 on suojattu asetuksella N:o 2100/94.

II Ennakkoratkaisukysymys

6. Voidakseen ratkaista Christian Schulinin tekemän valituksen Oberlandesgericht Frankfurt am Main on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko — — asetuksen N:o 2100/94 14 artiklan 3 kohdan kuudetta luetelmakohtaa luettuna yhdessä neuvoston asetuksen N:o 1768/95 8 artiklan kanssa tulkittava siten, että asetuksen N:o 2100/94 mukaan suojatun lajikkeen kasvinjalostajanoikeuden haltija saa vaatia keneltä tahansa maanviljelijältä edellä mainituissa säännöksissä määritellyt tiedot siitä riippumatta, onko olemassa mitään viitteitä, joiden mukaan maanviljelijä olisi ylipäätään toteuttanut asetuksen N:o 2100/94 13 artiklan 2 kohdan mukaisen käyttötoimenpiteen kysymyksessä olevan lajikkeen osalta tai käyttänyt kyseistä lajiketta — vähintäänkin — muuten tilallaan?"

III Kasvilajikkeiden oikeudellisen suojan tausta

7. Kasvit ovat ammoisista ajoista alkaen olleet ihmisen luovan toiminnan kohteena.

Sellaisten uusien kasvilajikkeiden tuottaminen, joilla voidaan niiden erityisominaisuuksien ansiosta lisätä viljelylajien tuottavuutta ja ravintoarvoa, on ollut päätavoitteena hyvin moninaisissa menetelmissä, joihin on kuulunut sekä perinteinen tekniikka (risteytys ja valinta) että viimeisin bioteknologia. Tällaisella työllä on suuri merkitys maanviljelylle.

8. Vielä muutama vuosikymmen sitten tätä toimintaa ei kuitenkaan ollut suojattu oikeudellisesti. Maanviljelyn tehostuminen uuden tekniikan kehittämisen myötä kehittyneissä maissa 1950-luvulta alkaen merkitsi kuitenkin suurta muutosta tilanteeseen ja erityisesti risteymien (nimenomaan maissin) viljelylle. Kasveja koskevat innovaatiopyrkimykset ovat erittäin tärkeitä maanviljelyn kehittämisessä ja lisäksi niillä on ennen näkemätön taloudellinen merkitys. Näin ollen on ollut hyvin tärkeää tunnistaa henkilöt, jotka tekevät tätä työtä (kasvinjalostajat), [7] ja myöntää heille tiettyjä yksinoikeuksia. Tällaisessa tilanteessa, elävien organismien (maataloustuotteiden), joilla on eri lajikkeita, suojaamisessa kohdattiin vaikeuksia, jotka poikkesivat teknisistä keksinnöistä (teollisista tuotteista), kuten julkisasiamies Rozès on esittänyt asiassa Nungesser [8] antamassaan ratkaisuehdotuksessa. [9]

9. Ajatus erityisen teollisoikeuden perustamisesta tällaisille keksinnöille muotoutui useiden kansallisten aloitteiden pohjalta hyväksyttäessä uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskevaa kansainvälistä yleissopimusta, joka allekirjoitettiin 2.12.1961 ja tuli voimaan 10.8.1968. [10] Sopimuspuolet, joita oli alunperin 10, perustivat kansainvälisen kasvinsuojeluliiton (jäljempänä UPOV), joka on hallitusten välinen järjestö ja jonka sijaintipaikka on Geneve. Järjestö valvoo sopimuksen asianmukaista noudattamista. Vaikka sopimukseen oli tehty useita muutoksia vuosina 1972 ja 1978, katsottiin 1980-luvun puolivälissä tarpeelliseksi uudistaa sopimus, jotta sen oikeudellinen asema voitaisiin mukauttaa suurten bioteknologisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin.

7 — Kuten korostetaan teoksessa Pollaud-Dulian, F., "Droit de la propriété industrielle", Montchrestien, Paris, 1999, s. 333, professori Tuhatkaunoa, Hergén Tintti-kirjojen tunnettua hahmoa voidaan pitää edelläkävijänä uusien lajikkeiden jalostamisessa, sillä hän luo uuden ruusulajikkeen, jolle antaa nimen Bianca, teoksessa "Castafioren korut", ja siniset appelsiinit elokuvassa "Tintin et les oranges bleues".

8 — Ks. asia 258/78, Nungesser v. komissio, tuomio 8.6.1982 (Kok. 1982, s. 2015), ratkaisuehdotuksen s. 2081 ja erityisesti s. 2112.

9 — Díaz Rodríguez, G., "El punto de vista del sector empresarial", artikkeli em. kokoomateoksessa Nuez F. ym. s. 168—169 ja 176—177: Lajike onnistutaan yleensä luomaan useita vuosia (9—10 vuotta) kestäneiden tutkimusten jälkeen. Jotta omistaja voisi saada hyödyn tekemästään investoinnista, joka on yleensä hyvin merkittävä, hänen täytyy saada pitkäksi aikaa yksinoikeus lajikkeen käyttöön. Lajikkeiden omistajien työtä kannustaa pyrkimys tuottaa viljelijöiden käyttöön paremmanlaatuisia siemeniä, joilla saadaan parempi sato vähäisemmin investoinnein.

10 — Ks. alkuperäinen yleissopimus ja siihen vuosina 1972 ja 1991 tehdyt muutokset osoitteesta: www.upov.org (Texts of the UPOV Conventions. Acts of 1961, 1978 and 1991).

10. Tämän teknologian hyöty [11] alkoi näkyä ja sen kehittämiseen liittyi suuria kustannuksia ja merkittävä riski, jota alan innovaatioon keskittyneet yritykset eivät voineet kantaa, ellei niille annettaisi tehokasta oikeudellista suojaa, jonka avulla ne voisivat saada takaisin tekemänsä investoinnit.

11. Kasvinjalostajanoikeus on alunperin antanut heikomman suojan ja rajatummat yksinoikeudet kuin patentti. Eri sääntöjen välisten ristiriitojen välttämiseksi Euroopan patenttien myöntämistä koskevan Münchenin yleissopimuksen (jäljempänä Münchenin yleissopimus), joka allekirjoitettiin 1973 ja tuli voimaan vuonna 1978, [12] 53 artiklan b alakohdassa kielletään nimenomaan kasvilajikkeiden sekä pääasiallisesti biologisten kasvinjalostamismenetelmien patentointi. [13] Münchenin yleissopimus yhtyi tässä määräyksessä UPOV-yleissopimuksen asiakirjaan vuodelta 1961, kun siinä suljettiin pois päällekkäissuoja, toisin sanoen mahdollisuus sekä kasvinjalostusoikeuteen että patenttiin silloin, kun oikeuden kohteena on nimenomaan kasvilajike.

12. UPOV-yleissopimusta tarkistettiin kolmannen kerran vuonna 1991, jolloin sen järjestelmää muutettiin merkittävästi ja laajennettiin oikeuden haltijoille myönnettävän suojan soveltamisalaa.

13. UPOV-yleissopimuksen sopimusvaltioiden määrä on kasvanut suuresti viime vuosina. Sopimusvaltioita oli 20 vuonna 1992 ja 50 vuonna 2001. Parhaillaan 19 valtiota tai järjestöä neuvottelee sopimukseen liittymisestä. Tähän yhteydessä on maailman kauppajärjestön WTO:n yhteydessä tehty sopimus teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista, joka tunnetaan nimellä TRIPS-sopimus (jäljempänä TRIPS-sopimus). [14] Tässä sopimuksessa WTO:n sopimusvaltiot velvoitetaan suojaamaan kasvilajikkeet joko patentein tai tehokkaalla järjestel-

11 — Castro, E., "La protección de la obtenciones de plantas mediante biotecnologia", artikkeli em. teoksessa Nuez F. ym. s. 254. Tässä viitataan Euroopan bioteknologian liiton aikakausjulkaisuun nro 2: "Geneettisten muunnelmien tekniikkaa käytetään hyvin paljon samanlaisten tulosten saamiseksi kuin perinteisessä viljelyssä, kasvatuksessa ja valintamenetelmissä, mutta siitä saadaan kaksi pääasiallista etua. Ensiksi keinot geenien tuotannon valvomiseksi tarkemmin ennustein ja täsmällisemmin kuin perinteisin menetelmin. Toiseksi sen avulla voidaan ottaa käyttöön eri sukuun kuuluvien geneettisten ainesten kaksoiskappaleita, mitä ei voida toteuttaa perinteisellä tekniikalla."

12 — Yleissopimus Euroopan patenttien myöntämisestä, teos *La Propriété industrielle*, osa 90, Organisation Mondiale de la Propriété Intellectuelle, 1974, s. 51 ja sitä seuraavat sivut.

13 — Ruiz, J.J. ja Nuez, F., "La propuesta de directiva del Parlamento europeo y del Consejo relativa a la protección jurídica de las invenciones biotecnológicas", kirjoitus edellä mainitussa kokoomateoksessa Nuez, F. ym. s. 277, jossa todetaan, että patenttioikeuksien tiettyjen osien yhdistämistä koskevassa Strasbourgin yleissopimuksessa vuodelta 1963 annetaan sopimusvaltioille mahdollisuus olla suojaamatta kasvilajikkeita ja että Münchenin yleissopimuksessa on käytetty tätä mahdollisuutta.

14 — TRIPS-sopimus on liitteenä 15.4.1994 tehdyssä Marrakechin sopimuksessa, jolla on perustettu maailman kauppajärjestö WTO. Euroopan yhteisö on allekirjoittanut tämän sopimuksen (EYVL L 336, s. 213).

mällä *sui generis* tai näiden järjestelmien yhdistelmällä. Samalla sopimuksessa annetaan sopimusvaltioille mahdollisuus sulkea patenttien ulkopuolelle kasvit ja eläimet, lukuun ottamatta mikro-organismeja, sekä muut kuin biologiset tai mikrobiologiset menetelmät.

IV Yhteisön järjestelmä kasvilajikkeiden oikeudelliseksi suojaamiseksi

14. Vaikka UPOV-yleissopimus oli tehty, Euroopan yhteisössä kasvilajikkeisiin sovellettava teollis- ja tekijänoikeuksien järjestelmä oli epäyhtenäinen 1990-luvun alussa. [15] Kreikalla, Portugalilla ja Luxemburgilla [16] ei tuolloin ollut lainkaan erityistä lakia kasvilajikkeiden suojaamisesta ja sen lisäksi kaksi seikkaa vaikeutti yhteisön säännöstön yhdenmukaistamista: yhteisön alueella oli voimassa useita yleissopimuksen asiakirjoja [17] ja toisaalta yleissopimuksessa annettiin laajat vapaudet jäsenvaltioille. [18]

15. Komissio ehdotti tämän maatalousalan yhtenäismarkkinoiden vastaisen tilanteen korjaamiseksi vuoden 1985 Valkoisessa kirjassa tiettyjä lainsäädännöllisiä toimenpiteitä. Koska sopimusmenetelmässä oli esiintynyt vaikeuksia, jotka korostuivat yhteisön patentista käytyjen neuvottelujen yhteydessä, [19] yhteisön viranomaiset päättivät muuttaa strategiaa kasvilajikkeiden osalta ja tukeutuivat sääntömääräisiin menetelmiin varmistaakseen koko yhteisölle yhtenäisen suojaamisjärjestelmän. Monivuotisen toimielinten välisen yhteistyön tuloksena annettiin asetus N:o 2100/94.

16. Komission ehdotuksessa, 6.9.1990, esitettiin asetuksen perustaksi EY:n perustamissopimuksen yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva 43 artikla (josta on muutettuna tullut EY 37 artikla), ja ehdotuksen ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaankin, että yhä parempien kasvilajikkeiden jalostaminen on olennainen osa teknistä kehitystä, jolla pyritään lisäämään maatalouden tuottavuutta.

15 — Quintana Marco, I. viittaa tähän epäyhtenäisyyteen edellä mainitussa teoksessa s. 82. Siihen viitataan myös artikkelissa Mayr, C.E., "Notizie e novità legislative comunitarie ed internazionali", *Rivista di Diritto Industriale*, A. Giuffrè Editore, Milano, 1995, kolmas osa s. 5 ja sitä seuraavat sivut.

16 — Edellä mainituista kolmesta jäsenvaltiosta toistaiseksi vain Portugali on mukana UPOV-yleissopimuksessa (lokakuusta 1995 alkaen).

17 — Belgian ja Espanjan lainsäädännössä sovelletaan edelleen vuoden 1961 asiakirjaa, joka on muutettu vuonna 1972. Muista 11 jäsenvaltiosta viisi on mukana vuoden 1978 asiakirjassa ja kuusi vuoden 1991 asiakirjassa (tiedot on saatu 7.12.2001 UPOV:lta).

18 — Ks. artikkeli Elena Roselló, J.M. edellä mainitussa kokoomateoksessa Nuez, F ym., s. 85.

19 — Massaguer Fuentes, J. viittaa näihin vaikeuksiin teoksessaan *Los Derechos de propiedad industrial e intelectual ante el Derecho comunitario: libre circulación de mercancías y defensa de competencia*, IDEI, Madrid, 1995, s. 93 ja sitä seuraavat sivut.

Myöhemmin ehdotuksessa todetaan, että perustamissopimuksessa ei anneta yhteisölle lainsäädännöllistä toimivaltaa tällä alalla, minkä vuoksi asetuksen perustaksi otettiin implisiittistä toimivaltaa koskeva EY:n perustamissopimuksen 235 artikla (josta on tullut EY 308 artikla).

17. Vaikka asetus tietyiltä osiltaan tuntuukin uudistaneen tilannetta, sitä ei voida kuitenkaan pitää omaperäisenä, sillä suurelta osin se jatkaa UPOV-yleissopimuksen vuoden 1961 asiakirjassa perustettua linjaa. Asetuksen perusteluissa myönnetään, että kasvilajikkeet aiheuttavat teolliseen omaisuuteen sovellettavaan järjestelmään liittyviä erityisongelmia, ja siinä pyritään ratkaisemaan tietyt ristiriitaisuudet, joita kasvinjalostusta koskevissa säädöksissä on, mutta niitä ei kuitenkaan kumota avoimesti. Perusteluissa todetaan myös, että asetuksessa on otettu huomioon voimassa olevat kansainväliset yleissopimukset,[20] joista mainitaan em. sopimuksen lisäksi Münchenin yleissopimus ja TRIPS-sopimus. Näin ollen siinä sovelletaan kasvilajikkeiden patentointikieltoa ainoastaan siltä osin, kuin siitä määrätään Münchenin yleissopimuksessa, kasvilajikkeisiin sellaisenaan; tältä osin asetus N:o 2100/94 on lähempänä kyseistä yleissopimusta kuin UPOV-yleissopimuksen asiakirjaa vuodelta 1991, kun siinä suljetaan pois kasvilajikkeiden patentointi, kun taas viimeksi mainitussa jätetään avoimeksi mahdollisuus patentointiin.[21]

18. Järjestelmän soveltamisesta vastaa 27.4.1995 toimintansa aloittanut yhteisön kasvilajikkevirasto, joka sijaitsee Angersissa,[22] ja jolla on oma oikeudellinen asema.[23] Viraston toiminnan ansiosta kasvinjalostajanoikeuden haltija voi esitettyään hakemuksen ja maksettuaan maksun saada, kun menettely on saatettu päätökseen, suojan kaikissa unionin jäsenvaltioissa.

V Asiaa koskeva yhteisön lainsäädäntö

19. Asetuksen N:o 2100/94 1 artiklan mukaan kyseisessä asetuksessa on "otettu käyttöön ainoa ja yksinomainen kasvilajikkeiden suojaamista koskeva yhteisön

20 — Asetuksen ensimmäinen ja 29. perustelukappale.

21 — Holtmann, M., "La protección jurídica de las inovaciones vegetales ¿patente y/o título de obtención vegetal?" edellä mainitussa kokoomateoksessa Nuez F. ym., s. 351.

22 — Sijaintipaikasta sovittiin hallitusten välisessä konferenssissa 6.12.1996.

23 — Virasto on perustettu asetuksella N:o 2100/94 ja sen tehtävänä on tutkia yhteisön kasvinjalostajanoikeuden suojaamishakemukset, myöntää oikeudet kasvilajikkeen suojaamiseen ja hyväksyä lajikkeen nimi. Viraston päätöksistä voi valittaa suoraan yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen tai virastoon itseensä, joka voi viedä valituksen valituslautakuntaan, jonka päätöksistä puolestaan voi valittaa yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

järjestelmä, joka on yhteisön teollisoikeuksien suojaamisen muoto kasvilajikkeiden osalta". Jäsenvaltioilla on asetuksen tultua voimaan oikeus myöntää kansallisia suojattuja oikeuksia, mutta 92 artiklassa kielletään päällekkäissuoja, minkä vuoksi lajike, jolla on yhteisön suoja ei voi saada kansallista kasvilajikesuojaa eikä patenttia. Yhteisön kasvinjalostajanoikeuksien suojaamisen kohteena voivat olla kaikkien kasvitieteellisten sukujen ja lajien lajikkeet, mukaan lukien erityisesti hybridit.

20. Kasvilajikesuojan saamiseksi lajikkeiden on oltava erotettavia, yhtenäisiä, pysyviä ja uusia ja niillä on oltava oma nimi. Yhteisön kasvinjalostajanoikeuteen on oikeutettu henkilö, joka on jalostanut tai löytänyt ja kehittänyt lajikkeen, tai henkilö, jolla on hänen oikeutensa.

21. Asetuksen N:o 2100/94 13 artiklassa varataan kasvinjalostajanoikeuksien haltijalle oikeus toteuttaa lajikkeen osalta tiettyjä toimia, jotka on lueteltu artiklan 2 kohdassa:

a) tuotanto tai lisäys (monistus);

b) pakkaaminen lisäystarkoituksiin;

c) myyntiin tarjoaminen;

d) myynti tai muu kaupan pitämisen muoto;

e) vienti yhteisöstä;

f) tuonti yhteisöön;

g) hallussa pitäminen edellä mainituissa kohdassa mainittuihin tarkoituksiin.

Haltija voi antaa valtuudet näiden toimien toteuttamiseen. Hän voi myös asettaa luvalleen ehtoja ja rajoituksia.

22. Asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa säädetään poikkeuksesta kasvinjalostajanoikeuksiin ja siinä annetaan maataloustuotannon suojelemiseksi viljelijöille lupa käyttää lisäystarkoituksiin omilla pelloillaan korjattua tuotetta, jonka he ovat saaneet istuttamalla omalle tilalleen sellaisen lajikkeen, muun kuin hybridilajikkeen tai synteettisen lajikkeen, lisäysaineistoa, johon sovelletaan yhteisön kasvilajikesuojaa.[24] Viljelijän etuoikeutta sovelletaan

24 — Van der Kooij, P.A.C.E., *Introduction to the EC Regulation on Plant Variety Protection*", Kluwer Law International, 1997, s. 36: "It only applies in relation to farmers who *use* the product of their *own* harvest for propagating purposes on their own holding."

ainoastaan tiettyihin viljelylajeihin, jotka on lueteltu kyseisen artiklan 2 kohdassa ja jaettu neljään ryhmään: rehukasvit, öljy- ja kuitukasvit, vilja ja perunat.[25]

Kansallinen tuomioistuin pyytää tulkitsemaan kyseisen artiklan 3 kohdan kuudetta luetelmakohtaa, jossa säädetään seuraavaa:

" — — 1 kohdassa säädetyn poikkeuksen mahdollistavat sekä jalostajan ja viljelijän lailliset edut turvaavat edellytykset vahvistetaan — — soveltamista koskevin säännöin seuraavin perustein:

— —

— viljelijät ja lajittelutoimien suorittajat toimittavat pyydettäessä omistajille kaiken asiaankuuluvan tiedon; — — ".

23. Täyttääkseen asetuksen N:o 2100/94 14 artiklan 3 kohdassa asetetun velvoitteen komissio on antanut asetuksen N:o 1768/95 maataloutta koskevan vapautuksen soveltamista koskevista säännöistä. Viljelijöillä, jotka käyttävät edellä mainittua oikeutta, on velvollisuus maksaa omistajalle kohtuullinen palkkio, jonka on oltava selvästi pienempi kuin samalla alueella saman lajikkeen lisäysaineiston luvanvaraisen tuotannon osalta perittävä summa. Tästä velvoitteesta vapautetaan pienviljelijät, jotka on määritelty asetuksessa N:o 2100/94.

24. Oberlandesgericht Frankfurt am Main pyytää tulkitsemaan asetuksen N:o 1768/95 8 artiklan 2 kohtaa, jossa säädetään yksityiskohtaisesti viljelijän tiedonantovelvoitteesta haltijan palkkion perimistä varten. Käsiteltävänä olevan asian kannalta merkityksellistä on kyseisen kohdan seuraavat säännökset:

Jos tällaista sopimusta ei ole tehty tai sellaista ei sovelleta, viljelijän on toimitettava omistajalle tämän pyynnöstä selvitys seuraavista asiaankuuluvista tiedoista: a) viljelijän nimi, kotipaikka ja tilan osoite, b) tiedot siitä, onko viljelijä käyttänyt tilansa pello(i)lla omistajan yhteen tai useampaan lajikkeeseen kuuluvaa korjattua tuotetta istutusta varten, c) jos viljelijä on käyttänyt tällaista korjattua tuotetta, tuotteiden määrä, d) samoin edellytyksin sen tai niiden henkilöiden nimet ja osoitteet, joiden palveluja hän on käyttänyt kyseisen korja-

25 — Yhteisön kasvinsuojeluviraston pääjohtaja B. P. Kiewiet toteaa Einbeckissä 26.1.2001 pitämässään esitelmässä *Modern Plant Breeding and Intellectual Property Rights*: "In a nutshell, what the regime amounts to is that a 'farmers' privilege' has been created for varieties of the most important agricultural crops protected by Community plant variety rights", joka löytyy osoitteesta www.cpvo.fr/e/articles ocvv/speech bk.pdf.

tun tuotteen valmistuksessa istutusta varten, e) jos b, c tai d alakohtaa koskevia tietoja ei voida vahvistaa 14 artiklan säännösten mukaisesti, kyseisten lajikkeiden lisäysaineistoon luvanvaraisen tuotannon osalta käytetty määrä sekä sen valmistajan tai valmistajien nimet ja osoitteet.

Tietojen on koskettava kuluvaa kasvukautta ja yhtä tai useampaa niistä edeltävistä kolmesta kasvukaudesta, joiden osalta omistaja ei vielä ole pyytänyt tietoja.

VI Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa

25. Asian käsittelyn yhteydessä kirjalliset huomautuksensa ovat esittäneet yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 20 artiklassa määrätyssä määräajassa Christian Schulin, Saatgut-Treuhandverwaltung ja komissio.

Asian suullisessa käsittelyssä, 21.2.2002, ovat suulliset huomautuksensa esittäneet Christian Schulin, Saatgut-Treuhandverwaltung ja komission asiamies.

VII Huomautukset

26. Christian Schulin toteaa, ettei asetusta N:o 1768/95, jossa säädetään maataloutta koskevasta vapautuksesta, voida soveltaa viljelijöihin, jotka eivät käytä tätä etuoikeutta, vaan hankkivat mieluummin kullekin kasvukaudelle uudet siemenet. Kasvinjalostajanoikeuksien haltija ei voi vedota asetuksessa N:o 2100/94 säädettyyn oikeuteensa saada tietoja sellaiselta viljelijältä, joka ei ole käyttänyt haltijalle kuuluvan lajikkeen korjatusta sadosta saatua tuotetta lisäystarkoituksiin, ja vielä vähemmän sellaiselta viljelijältä, joka ei ole käyttänyt pelloillaan lainkaan haltijan lajikkeita. Muussa tapauksessa kenelle tahansa viljelijälle voitaisiin ilman muuta esittää lukematon määrä tiedonsaantipyyntöjä, joihin kuluisi niihin asiallisesti vastattaessa kustannusten lisäksi huomattava määrä aikaa.

Schulin lisää, että lisäysaineiston ensimmäinen hankintakerta on toimi, jolla on oikeudellisia vaikutuksia haltijalle ja viljelijälle ja josta jää jälkiä. Näin ollen Schulin katsoo, että etuoikeutta voitaisiin käyttää ostohetkellä, jolloin viljelijä päättää kylvää suojatun lajikkeen ainoastaan yhtä käyttökertaa varten tai käyttää uudelleen korjatusta sadosta saadun tuotteen. Tämä valinta määrää hinnan.

27. Saatgut-Treuhandverwaltung katsoo, että yhteisön säännöstössä annetaan asetuksella N:o 2100/94 suojatun lajikkeen kasvinjalostajanoikeuden haltijalle mahdollisuus vaatia ketä tahansa viljelijää ilmoittamaan, onko hän käyttänyt etuoikeuttaan ja missä määrin.

Saatgut-Treuhandverwaltungin mukaan kasvinjalostajanoikeuden haltijalla ei periaatteessa ole näyttöä siitä, onko viljelijä käyttänyt pelloillaan suojatun lajikkeen siemeniä. Teoriassa on niin, että jos viljelijä on kerran hankkinut uusia sertifioituja siemeniä, hän voi käyttää korjatusta sadosta saatua tuotetta lisäystarkoituksiin. Käytännössä haltijalla ei kuitenkaan ole mahdollisuuksia osoittaa tätä seikkaa, sillä koska hänellä ei ole liikesuhdetta viljelijöihin, hän ei voi tietää, ketkä ovat ostaneet hänen jalostamansa kasvilajikkeen sertifioituja siemeniä. Kasvinjalostajanoikeuden haltija luovuttaa suojellun lajikkeen kylvösiemenen tai esikäsitellyn siemenen tietylle kasvilajikkeiden lisäykseen erikoistuneelle liikelaitokselle, joka käsittelee siemenet kaupanpitämistä varten. Tämän jälkeen siemenet myydään ensin osuuskunnille tai tukkukauppiaille, minkä jälkeen ne päätyvät vähittäiskauppiaiden ja jälleenmyyjien kautta viljelijöille. Saatgut-Treuhandverwaltung katsoo, että viljelijä, joka on hankkinut sertifioituja siemeniä, voi käyttää korjatusta sadosta saatua tuotetta lisäystarkoituksiin useiden kasvukausien ajan, erityisesti, jos kyseessä on vilja. [26]

28. Komissio katsoo, että viljelijän etuoikeuden käyttö edellyttää selkeästi, että hänellä on liikesuhde haltijaan, sillä ennen kuin viljelijä voi kylvää uudelleen suojatun lajikkeen korjatusta sadosta saadun tuotteen, hänen on täytynyt tehdä sopimus ensimmäistä käyttökertaa varten, joko suoraan tai välillisesti ostamalla siemeniä toimittajalta. Komissio katsoo, että haltija voi yleensä tutkia suojatuilla lajikkeillaan käytyyn kauppaan liittyviä tietoja. Muussa tapauksessa suositeltavinta olisi kääntyä siementen tukkukauppiaiden tai muiden hänen tuotteitaan kaupan pitävien toimittajien puoleen eikä niinkään pyrkiä edellyttämään kaikilta viljelijöiltä tiedonantovelvoitteen täyttämistä toimenpanovaltaa käyttäen.

VIII Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

29. Oberlandesgericht Frankfurt am Main tiedustelee esittämällään kysymyksellä,

26 — Saatgut-Treuhandverwaltung toteaa, että lähes kaikki saksalaiset viljelijät käyttävät suojattujen lajikkeiden korjatusta sadosta saatua tuotetta, sillä 70 prosenttia viljelijöistä, jotka ovat toimittaneet tietoja, oli käyttänyt ainakin yhtä hakemuksessa mainittua lajiketta. Yhtiön mielestä määrä on todellisuudessa vielä suurempi, sillä on oletettavissa, että ne, jotka eivät ole toimittaneet tietoja, ovat käyttäneet kyseistä mahdollisuutta vielä suuremmassa määrin.

tarkoittavatko mainitut säännökset sitä, että yhteisön kasvinjalostajanoikeuden haltija voi vaatia keneltä tahansa viljelijältä asiaankuuluvia tietoja voidakseen vaatia tältä palkkion maksamista etuoikeuden käytöstä, vaikka ei ole näyttöä siitä, että viljelijä olisi käyttänyt kyseistä lajiketta asetuksen N:o 2100/94 13 artiklan 2 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin, joihin kuuluu lajikkeen tuottaminen tai muu käyttötarkoitus.

30. Haluaisin aluksi korostaa, että nyt esillä oleva asia on ensimmäinen, jonka yhteydessä yhteisöjen tuomioistuin joutuu tulkitsemaan asetusta N:o 2100/94, jolla on perustettu yhdessä kansallisten järjestelmien kanssa sovellettava yhteisön kasvinjalostajanoikeuksien suojaamisjärjestelmä ja jonka tarkoituksena on myöntää kaikkialla yhteisössä pätevät teollis- ja tekijänoikeudet.[27] Ongelma ei ole kuitenkaan esillä ainoastaan tässä asiassa, sillä Oberlandesgericht Düsseldorf on myöhemmin esittänyt vastaavanlaisen ennakkoratkaisukysymyksen.[28]

31. Asetuksella N:o 2100/94 pyritään kannustamaan kasvinjalostajia jalostamaan ja kehittämään uusia lajikkeita myöntämällä näille vuonna 1994 vallinnutta parempi suoja.[29]

Asetuksen 13 artiklassa rajoitetaan selkeästi omistajan lupaa edellyttävät liiketoimet, jotka koskevat tietyn lajikkeen lajikeosia sekä korjattua aineistoa (esim. kukat ja hedelmät) aina lisäyksestä hallussa pitämiseen asti. Kasvilajikkeiden suojaamiseen yhteisön tasolla liittyvien oikeuksien käyttäminen edellyttää rajoitusten asettamista säännöksin, jotka annetaan yleisen edun vuoksi. Koska maataloustuotannon suojaaminen on tämän edun mukaista, asetuksen 14 artiklassa maanviljelijöille annetaan lupa käyttää tiettyjä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen korjaamiaan tuotteita lisäystarkoituksiin.[30] 14 artiklan 2 kohdassa lueteltujen noin kahdenkym-

27 — Kasvinjalostajanoikeutta on kuitenkin jo käsitelty yhteisöjen tuomioistuimessa. Edellä alaviitteessä mainitussa asiassa Nungesser v. komissio ja asiassa 27/87, Erauw-Jacquery v. La Hesbignonne, tuomio 19.4.1988 (Kok. 1988, s. 1919) on tarkasteltu tätä teollis- ja tekijänoikeutta suhteessa kilpailua koskeviin sääntöihin. Asiassa C-377/98, Alankomaat v. Euroopan parlamentti ja neuvosto, tuomio 9.10.2001, ja julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotuksessa erotetaan patenttien myöntämisessä kasvilajikkeet keksinnöistä, joiden tekninen käyttökelpoisuus ei rajoitu tiettyyn kasvilajikkeeseen. Ks. tuomion 43 ja 44 kohta sekä ratkaisuehdotuksen 135—139 kohta.

28 — Kyseessä on asia C-182/01, jonka kirjallinen käsittely päätettiin syyskuun puolivälissä 2001. Oberlandesgericht Düsseldorf korostaa ennakkoratkaisupyyntöä koskevassa päätöksessään, että Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH on nostanut koko Saksan alueella satoja kanteita viljelijöitä vastaan ja pyytänyt näiltä tietoja siitä, ovatko nämä käyttäneet etuoikeutta.

29 — Ks. viides perustelukappale.

30 — Millet, T., "The community system of plant variety rights", *European Law Review*, osa 24, kesäkuu 1999, s. 240: "The farmer may use the product of his harvest only on his own holding, and may not sell it on *e.g.* for propagation to another farmer. Furthermore this authorisation is limited to certain fodder plants, cereals, potatoes and oil and fibre plants so that the so called farmers' privilege should not be extended to sectors of agriculture or horticulture where it was not previously common practice".

menen lajin joukkoon, joihin etuoikeutta sovelletaan, kuuluvat niinkin yleiset viljelykasvilajit kuin ohra, vehnä ja peruna.

32. Tämä mahdollisuus rajoittaa epäilemättä haltijan oikeuksia hyödyntää lajiketta, jonka hän on jalostanut tai keksinyt ja kehittänyt omin menetelmin. Jalostajan ja viljelijän laillisten etujen turvaamiseksi 14 artiklassa säädetään soveltamista koskevista säännöistä tietyin perustein, joihin kuuluu velvollisuus maksaa omistajalle kohtuullinen palkkio.

Viljelijät katsovat tämän säännöstön olevan heille haitallisen, koska sillä rajoitetaan alalla jo ammoisista ajoista asti harjoitetun sellaisen käytännön soveltamista, jossa tietty osa korjatusta sadosta säilytetään vapaasti lisäysaineistona seuraavaa kasvukautta varten. Jalostajien toiminnan vuoksi on kuitenkin edistytty merkittävästi runsaamman ja paremman tuotannon takaavien uusien kasvilajikkeiden kehittämisessä. Koska velvollisuus maksaa jalostajalle korjatun tuotteen käytöstä lisäystarkoituksiin koskee vain niitä, jotka kylvävät tilalleen suojatun lajikkeen, velvoite antaa tietoja ja maksaa palkkioita ei koske viljelijöitä, jotka käyttävät sertifioimattomia siemeniä. En kuitenkaan voi yhtyä Christian Schulinin näkemykseen, jonka mukaan asetuksella N:o 2100/94 on poistettu viljelijöiden aiemmin nauttima etuoikeus.

33. Haltijat ovat vastuussa näiden sääntöjen noudattamisen valvonnasta ilman viranomaisten apua. Tässä mielessä voidaan turvautua vain mahdollisuuteen, että maataloustuotantoa valvovat viranomaiset toimittavat kaiken asiaankuuluvan tiedon, jos nämä tiedot on saatu heidän tehtäviensä tavanomaisen harjoittamisen yhteydessä ilman veloituksia tai lisäkustannuksia.

Edellä mainituin edellytyksin lähes mahdottomaksi osoittautuvan tehtävän helpottamiseksi asetuksen N:o 2100/94 14 artiklan 3 kohdan kuudennessa luetelmakohdassa ja asetuksen N:o 1768/95 8 artiklassa asetetaan viljelijälle velvoite toimittaa haltijalle sopimuksen perusteella tai pyynnöstä asiaankuuluvat tiedot, joiden perusteella voidaan määrittää, kuuluuko viljelijän maksaa palkkio, ja palkkion määrä. Haltijan pyyntöön perustuva tiedonantovelvoite ulotetaan koskemaan myös jalostajia.

34. Tämän lainsäädännön perusteella jää epäselväksi, mihin viljelijöihin tiedonantovelvoitetta sovelletaan: niihin, jotka haltijan tietojen mukaan ovat käyttäneet etuoikeutta, kuten Schulin katsoo; kaikkiin viljelijöihin ammattialansa perusteella, kuten Saatgut-Treuhandverwaltung katsoo; vai niihin, jotka ovat kylväneet tai istuttaneet tilalleen kyseisestä suojatusta lajik-

keesta saatua lisäysaineistoa, kuten komissio katsoo.

Katson, että komission esittämä näkemys on hyväksyttävä jäljempänä esittämistäni syistä.

35. Asetuksen N:o 2100/94 14 artiklan 1 kohdan ja 3 kohdan kuudennen luetelmakohdan sanamuodosta ilmenee, että viljelijään sovelletaan etuoikeutta ainoastaan, jos hän on kylvänyt tai istuttanut ensimmäistä kertaa suojatun lajikkeen lisäysaineistoa, mikä on 13 artiklan nojalla luvanvaraista.

Näin ollen tiedonantovelvollisuus koskee ainoastaan viljelijöitä, jotka ovat hankkineet aiemmin kyseisen suojatun lajikkeen lisäysaineistoa. Mielestäni on selvää, ettei tätä velvoitetta voida asettaa niille, jotka eivät koskaan ole hankkineet kyseistä aineistoa, sillä he eivät ole voineet viljellä sitä tai saada satoa, jota he olisivat voineet käyttää uudelleen pelloillaan lisäystarkoituksessa.

36. Asian suullisen käsittelyn yhteydessä Christian Schulinin ja Saatgut-Treuhandverwaltungin edustajat olivat eri mieltä siitä, ketkä viljelijät ovat velvoitettuja toimittamaan kasvilajikkeesta tietoja haltijalle. Vaikka asetuksen N:o 1768/95 4 artiklan 2 kohdassa viitataan *viljelijään, joka harjoittaa kasvinviljelyä*, on otettava huomioon, että tässä komission säännöksessä on kyse neuvoston asetuksen N:o 2100/94, jonka tarkoituksena on säätää *yhteisön suojasta kasvinjalostajille*, 14 artiklassa säädetyn maataloutta koskevan vapautuksen soveltamisesta. Tätä asetusta ei ole tarkoitus soveltaa kaikkiin viljelijöihin eikä edes kaikkiin, jotka harjoittavat kasvinviljelyä, vaan ainoastaan niihin, jotka hankkivat suojatun lajikkeen lisäysaineistoa.

37. Haltijan tiedonsaantioikeuteen kuuluvien tietojen sisältö voidaan määritellä yksityiskohtaisesti kyseisen viljelijän kanssa tehdyssä sopimuksessa. Olen samaa mieltä komission kanssa siitä, että tämä sopimus täydentää pääsopimusta, jolla haltija tai tämän edustaja antaa viljelijälle luvan toteuttaa asetuksen N:o 2100/94 13 artiklan 2 kohdassa säädettyjä toimia, joihin tavanomaisesti kuuluu maataloustuotanto ja siihen liittyvä lisäysaineistolla käytävä kauppa.

38. Yhdyn myös näkemykseen, jonka mukaan, jollei toimitettavien tietojen yksityiskohdista ole tehty täydentävää sopi-

musta, haltijan, hänen edustajansa tai niiden kauppiaiden, joilla on lupa myydä suojatun lajikkeen lisäysaineistoa, sekä tätä aineistoa ensi kertaa ostavan viljelijän välillä on oikeudellinen suhde.

Olen jo edellä todennut, että haltijan on itsensä valvottava sitä, että viljelijät ja muut elinkeinon harjoittajat kunnioittavat hänen oikeuksiaan, koska on hänen etujensa mukaista, että hänen jalostamiensa suojattujen lajikkeiden lisäysaineistoa koskevista liiketoimista jää näyttö; erityisesti tämä pätee niihin lajeihin, joiden osalta viljelijä voi käyttää etuoikeuttaan käyttää korjatusta tuotteesta saatua satoa uudelleenkylvämistä tai -istutusta varten.

39. Asetuksen N:o 1768/95 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään sopimuksen perusteella haltijalle toimitettavien tietojen yksityiskohdista, joita ovat ensiksi kyseisen viljelijän nimi, kotipaikka ja tilan osoite. Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH on käyttänyt haltijalle kuuluvaa mahdollisuutta pyytää näitä tietoja osoittaakseen, ettei haltija tiedä eikä hänellä ole keinoja saada selville, ketkä ovat istuttaneet tai kylväneet hänen suojattujen kasvilajikkeidensa lisäysaineistoa. Mielestäni tätä väitettä ei voida hyväksyä, sillä jos haltija kääntyy suoraan tai edustajansa välityksellä viljelijän puoleen, hänellä täytyy jo olla käytössään näitä tietoja; viljelijältä voidaan vaatia näiden tietojen esittämistä selonteossaan tunnistamista varten tai tietojen tarkistamista ja täydentämistä varten.

Toiseksi viljelijän on ilmoitettava, onko hän käyttänyt etuoikeuttaan haltijan lajikkeen osalta. Mielestäni tällä säännöksellä vahvistetaan se seikka, että kun tietoja pyydetään, haltija tietää, että viljelijällä on ollut mahdollisuus käyttää kyseistä tuotetta, toisin sanoen, että hän on aiemmin ostanut haltijan suojatun tuotteen lisäysaineistoa.

Kolmanneksi jos viljelijä on käyttänyt kyseistä tuotetta pelloillaan, hänen on ilmoitettava selonteossaan tarkasti käyttämänsä määrä, jotta sen perusteella voidaan laskea haltijalle maksettava palkkio. Tässä tapauksessa hänen on myös toimitettava tiedot siitä, ketkä ovat valmistaneet tuotteen sen myöhempää käyttöä varten siinä tapauksessa, että hän on käyttänyt kolmansien palveluja.

Neljänneksi jollei korjatusta sadosta saadun tuotteen käyttöä koskevia olosuhteita ja määrää voida täsmentää, viljelijän on ilmoitettava haltijan lajikkeesta saadun luvanvaraisen lisäysaineiston käytetty määrä ja annettava toimittajan tiedot. Asetuksen N:o 1768/95 14 artiklassa säädetään haltijoiden toteuttamasta valvon-

nasta, että viljelijöiden on säilytettävä laskut ja käytetyt etiketit vähintään kyseistä kasvukautta edeltäneiden kolmen vuoden ajalta, joka vastaa aikaa, jolta haltija voi pyytää tietoja korjatusta sadosta saadun tuotteen käytöstä.

Saman artiklan 5 ja 6 kohdassa annetaan haltijalle mahdollisuus kääntyä viljelijän sijaan osuuskuntien, valmistajien tai hänen suojattujen lajikkeiden luvanvaraisen lisäysaineiston sellaisten toimittajien puoleen, joilla on asianomaisten antamat valtuudet toimittaa kyseisiä tietoja. Tässä tapauksessa ei ole tarpeen täsmentää yksittäisiä viljelijöitä. Näissä säännöksissä vahvistetaan myös, että haltija voi käyttää pätevästi lajiketta koskevaa tiedonsaantioikeuttaan vain, jos viljelijä on aiemmin viljellyt tämän lajikkeen lisäysaineistoa.

40. Niiden säännösten sanamuodosta, joita ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on pyytänyt tulkitsemaan, sekä sisällöstä ja tavoitteista [31] käy ilmi, että velvollisuus toimittaa tietoja suojatun kasvilajikkeen haltijalle etuoikeuden käytöstä koskee kaikkia viljelijöitä, jotka ovat luvallisesti hankkineet kyseisen lajikkeen lisäysaineistoa, mikä on ainoa edellytys sille, että haltija voi pyytää tietoja.

Näin ollen tiedonantovelvollisuutta, jonka täyttämättä jättäminen voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi, kuten nyt esillä olevassa asiassa on tehty, ei voida ulottaa koskemaan, kuten Saatgut-Treuhandverwaltung väittää, viljelijöitä, jotka eivät ole koskaan hankkineet haltijan suojatun lajikkeen lisäysaineistoa, koska heillä ei ole teknisiä mahdollisuuksia käyttää korjatusta sadosta saatua tuotetta.

41. Haltija ei tosin pysty osoittamaan tapauskohtaisesti, käyttävätkö viljelijät pelloillaan lisäystarkoituksessa hänen suojatun lajikkeensa korjatusta sadosta saatua tuotetta, [32] mutta koska lajikkeen kaikkien lajikeosien käyttö on luvanvaraista ja haltija voi määrätä, millä edellytyksin tai rajoituksin lupa myönnetään ja koska hänen oikeuksiensa valvonta kuuluu yksinomaan hänelle itselleen, olisi järkevää, että hän pyrkisi saamaan, jollei jo ole saanutkin, jatkuvasti tietoja siementen välittäjiltä ja toimittajilta siitä, ketkä hankkivat lisäysaineistoa. Näiden tietojen perusteella hän voi osoittaa tarkemmin tiedonsaantipyyntönsä niille viljelijöille, joilla on velvollisuus antaa tietoja.

31 — Ks. asia C-301/98, KVS International, tuomio 18.5.2000 (Kok. 2000, s. I-3583, tuomion 21 kohta). Ks. myös asia 292/82, Merck, tuomio 17.11.1983 (Kok. 1983, s. 3781, tuomion 12 kohta) ja asia C-223/98, Adidas, tuomio 14.10.1999 (Kok. 1999, s. I-7081, tuomion 23 kohta).

32 — Ks. edellä mainittu teos Kiewiet, B. P., s. 2: "Taking action against farmers who are not prepared to pay involves considerable expense (not least legal costs) and is made even more difficult by the lack of adequate information about the extent of the use of seed from protected varieties at individual farm level."

Saatgut-Treuhandverwaltungin pyrkimys kääntyä erottelematta *maan kaikkien viljelijöiden puoleen* ja pyytää näitä täyttämään kaavake, joka koskee *suojatun lajikkeen viljelyssä korjatun tuotteen* käyttöä, on mielestäni suhteeton. Lisäksi se on tarpeetonta haluttaessa suojata niiden haltijoiden laillisia oikeuksia, joilla, kuten sanottu, on käytössään muita varmempia keinoja saada asiaankuuluvat tiedot, joihin heillä on epäilemättä oikeus.

42. Edellä esitetyn perusteella katson, että asetuksen N:o 2100/94 14 artiklan 3 kohdan kuudetta luetelmakohtaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1768/95 8 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että ainoastaan viljelijöillä, jotka ovat aiemmin hankkineet suojatun kasvilajikkeen lisäysaineistoa ja ovat näin ollen voineet viljellä kyseistä lajiketta, riippumatta siitä, ovatko he viljelleet sitä, on velvollisuus antaa tietoja kyseisen lajikkeen haltijalle tämän lisäysaineiston korjatusta sadosta saadun tuotteen viljelystä pelloillaan.

Ratkaisuehdotus

43. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Oberlandesgericht Frankfurt am Mainin esittämään kysymykseen seuraavasti:

Yhteisön kasvinjalostajaoikeuksista 27 päivänä heinäkuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2100/94 14 artiklan 3 kohdan kuudetta luetelmakohtaa luettuna yhdessä yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2100/94 14 artiklan 3 kohdassa säädetyn maataloutta koskevan vapautuksen soveltamista koskevista säännöistä 24 päivänä heinäkuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1768/95 8 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että ainoastaan viljelijöillä, jotka ovat aiemmin hankkineet suojatun kasvilajikkeen lisäysaineistoa ja ovat näin ollen voineet viljellä kyseistä lajiketta, riippumatta siitä, ovatko he viljelleet sitä, on velvollisuus antaa tietoja kyseisen lajikkeen haltijalle tämän lisäysaineiston korjatusta sadosta saadun tuotteen viljelystä pelloillaan.